Dansk Selskab for Klinisk Ernæring

Nyhedsbrev

Nr 119 | Oktober 2026 | www.dske.dk

- Rapporter fra ESPEN i Berlin
- Cure4Malnutrition
- To nye DSKE kliniske retningslinjer
- Klummen
- Vigtigt om ESPEN Blokmedlemskab
- Klar til Den Nationale Ernæringsuge?

Rapporter fra ESPEN i Berlin 2026

NUTRITION IS THE MISSION – et rejseindlæg fra ESPEN Berlin

Af Karina Bengtsson Juul Frederiksen
Cand.scient.san. / Aut. klinisk diætist

I år deltog jeg på ESPEN-kongressen for første gang. Jeg var så heldig at have fået et rejselegat fra DSKE, og forventningerne var store, da jeg satte mig i toget mod Berlin og tre dage med fuldt fokus på klinisk ernæring. Som klinisk diætist og cand.scient.san. i en kommune er der ikke altid lige adgang til ny forskning og udviklingsmuligheder, da størstedelen af de kliniske studier foregår i hospitalsmiljøer. Og hospital og kommune *er* bare to forskellige verdener...

Mit primære fokus er ernæringstruede og underernærede ældre, og det er min oplevelse, at målgruppen er stor i mange kommuner. Derfor håber jeg, at mere forskning fremover vil tage udgangspunkt i denne gruppe – og at jeg selv kan bidrage hertil. Målet med min deltagelse på ESPEN var derfor at hente inspiration, ny viden og skabe netværk inden for feltet.

Et andet formål med turen var at præsentere resultaterne fra et tværsnitsstudie, som jeg sammen med mine gruppemedlemmer i Nordic Nutrition Academy (NNA) har arbejdet på de sidste to år. Studiet undersøgte prævalensen og sammenhængen mellem skrøbelighed (Clinical Frailty Scale) og underernæring/ernæringsrisiko (MNA-SF) blandt indlagte geriatriske patienter i Sverige. Vi fandt bl.a., at 88 % af populationen var skrøbelig (CFS ≥ 5), og at 74 % af denne gruppe også var i ernæringsrisiko.

Vi havde to e-posters med på konferencen, og allerede inden for de første 10 minutter faldt vi i snak med en forsker fra Slovenien, som havde udført et lignende studie blandt demente patienter. Og så var samtalen ellers i gang...

Og fik jeg så en masse inspiration og ny viden? Ja! Bl.a. blev The Global Leadership Initiative on Indications to Nutritional Therapy and Support (GLINTS) præsenteret. GLINTS skal bidrage til at standardisere kliniske beslutningsprocesser i overensstemmelse med GLIM-kriterierne og de nye ICD-11-koder og give klare vejledninger om ernæringsmæssige tiltag mod underernæring – med det overordnede mål at sikre bedre ernæringsbehandling.

Et andet interessant oplæg introducerede de opdaterede ESPEN guidelines om etiske aspekter af medicinsk ernæringsterapi. Som diætist – og andet sundhedspersonale – står man ofte over for etiske dilemmaer, fx i palliative og terminale forløb, ved patientens selvbestemmelse over for personalets omsorgspligt eller ved kognitiv svækkelse. Her kan de opdaterede guidelines være et nyttigt redskab til etisk refleksion og beslutningstagning.

Det allervigtigste, jeg tog med mig fra kongressen i Berlin, var dog **stolthed**! Stolthed over at være en del af de mange utroligt engagerede ernæringsprofessionelle verden over, som hver dag er med til at gøre en forskel og kæmpe for at gøre **Nutrition to the Mission**.

Mange tak til DSKE for muligheden for at deltage.

Nye formater og faglig inspiration på ESPEN-kongressen i Berlin

Af Kirstine Guld Frederiksen

Først og fremmest tusind tak til DSKE for det rejselegat, som gjorde det muligt for mig at deltage i årets ESPEN-kongres i Berlin.

Som altid, synes jeg at jeg får så meget ud af at være afsted på ESPEN kongressen og blive opdateret på ny viden inden for klinisk ernæring. Kongressen gav også inspiration til nye forskningsidéer, metoder og perspektiver, som jeg kan tage med videre i mit eget arbejde. Mindst lige så vigtigt var det at mødes med både danske og internationale kolleger, udveksle erfaringer og skabe nye faglige relationer.
Et af årets nye tiltag var formatet for posterpræsentationerne og posterdisplay. Alle posters var digitale e-posters, og de traditionelle trykte posters var derfor erstattet af elektroniske skærme. Udvalgte abstracts blev præsenteret ved flere daglige, temainddelte sessioner fra fire scener i e-posterområdet. Både oplægsholdere og tilhørere benyttede hovedtelefoner, som var koblet til de enkelte sessioner. Det gav en anderledes og mere koncentreret ramme for præsentation og diskussion af forskningsresultater. Jeg præsenterede selv posteren *"Olfactory and gustatory function and nutritional risk during palliative chemotherapy"* som handler om forekomst af nedsat lugte- og smagssans og sammenhængen med ernæringsrisiko hos patienter med kræft der modtager palliativ kemoterapi. Desuden deltog jeg som tilhører ved flere af e-poster-sessionerne. Formatet fungerede efter min vurdering godt, fordi det samlede præsentationer inden for beslægtede emner og gav mulighed for korte, fokuserede diskussioner. Til gengæld var mere end 1000 posters, som var udvalgt til posterdisplay, samlet på relativt få skærme. Her savnede jeg lidt den synlighed og de spontane samtaler, som kan opstå omkring en traditionel poster.

Ved årets Arvid Wretlind Lecture fortalte Alfonso Cruz-Jentoft under titlen *"Sarcopenia: Where nutrition meets geriatrics"* blandt andet om sit arbejde med definitioner og retningslinjer for sarkopeni samt om GLIS-initiativet. Det, jeg især tog med mig fra forelæsningen, var dog, at han valgte at bruge en del af sin taletid på at give råd til yngre forskere. Blandt hans budskaber var "Never give up" og "You'll Never Walk Alone". Det er gode ord at have med sig, når forskningsarbejdet indimellem er både krævende og langstrakt 😊

Jeg rejste hjem fra Berlin med ny viden og inspiration til mit eget ph.d.-projekt – og endnu en bekræftelse på, hvor stor betydning de faglige fællesskaber har. Endnu en gang tak til DSKE for støtten til min deltagelse.

Cure4Malnutrition

National tværsnitsundersøgelse om underernæring i Danmark

Af Bestyrelsen DSKE

Underernæring – et uløst samfundsproblem
Sygdomsrelateret underernæring er et væsentligt sundhedsproblem i Danmark. Det forlænger indlæggelser, giver ringere genoptræningsforløb, øger risiko for komplikationer. Tidligere undersøgelser dokumenterer en forekomst på 40% af alle indlagte på medicinske eller kirurgiske afdelinger i Danmark. En nylig sundhedsøkonomisk analyse estimerer at underernæring årligt koster 14 mia kr for det danske samfund, og at vi mister 16.000 tabte gode leveår relateret til underernæring, hvert år.
Sundhedsstyrelsen udgav i 2022 en national vejledning for opsporing, behandling og monitorering af underernæring, men der er ikke lavet en implementeringsplan for vejledningen. Samtidig har mange hospitaler afskaffet audit og kvalitetssikring, så

vi har ingen nye data for forekomsten af underernæring.

Formål
Formålet er at afprøve en national model for implementering af Sundhedsstyrelsens vejledning og derigennem styrke nationalt samarbejde, kvalitetsudvikling og forskning.

Ny dansk tværsnitsundersøgelse
Dansk Selskab for Klinisk Ernæring (DSKE) og Optimal Nutritional Care for All (ONCA) understøtter en national dansk tværsnitsundersøgelse, hvor vi gerne vil kortlægge forekomsten af sygdomsrelateret underernæring i Danmark. Initiativ til undersøgelsen er taget et samarbejde mellem Herlev og Gentofte Hospital (ernæringsenheden EATEN) og Aalborg Universitetshospital (ernæringscentret DANSC) og involverer alle relevante hospitalsenheder i Danmark.

To faser
1. **Hospitalsfasen 2025-28,** omfatter etablering af national styre- og arbejdsgruppe, feasibility- og pilotstudier, en landsdækkende tværsnitsundersøgelse samt udvikling af en model for national monitorering og implementering.
2. **Kommunefasen 2027–30** omfatter etablering af et kommunalt netværk, pilotstudier i mindst 30 kommuner, efterfulgt af en national tværsnitsundersøgelse og udvikling af tilsvarende monitorerings- og implementeringsmodeller.

Organisering
Projektet er organiseret i en national styregruppe, en større tværfaglig arbejdsgruppe og et bredt netværk for videndeling, forskning og implementering, udbredt gennem DSKE.

Forventninger: Nationalt datagrundlag
Cure4Malnutrition forventes at skabe det første landsdækkende datagrundlag for sygdomsrelateret underernæring på tværs af hospitaler og kommuner, styrke national monitorering og kvalitetsudvikling samt danne grundlag for en samlet national strategi.

Kontakt
Koordinator Lise Laursen, Lise Laursen lise.laursen.01@regionh.dk eller DSKE bestyrelsen, bestyrelse@dske.dk.

To nye DSKE kliniske retningslinjer

Af Camilla Balle Bech

DSKE er stolt af, at vores to nye kliniske retningslinjer er udarbejdet og klar til at blive taget i brug i det daglige arbejde med klinisk ernæring. Begge blev præsenteret til DSKE årsmødet tilbage i maj og har siden da gennemgået den sidste redigering. De endelige versioner er nu tilgængelige på www.dske.dk under kliniske retningslinjer.
Den kliniske retningslinje om **Palliativ ernæringsbehandling** er udarbejdet i samarbejde med Dansk Selskab for Palliativ Medicin. Det vidner om et nødvendigt samarbejde på tværs af faggrupper for at sikre den rette tilgang til ernæring til patient med behov for palliativ behandling. Den kliniske retningslinje om **Ernæringsbehandling hos patienter med KOL** er udarbejdet i samarbejde med Dansk Lungemedicinsk Selskab, hvor det også gælder her, at flere faggrupper har samarbejdet om at nå hele vejen rundt om ernæringsbehandlingen til denne sårbare patientgruppe.
Vi håber, at I har lyst til at læse dem, finder dem brugbare og vil være med til at sprede budskabet om de kliniske retningslinjers eksistens, så de kommer ud og gør gavn for både patienter og sundhedsprofessionelle.
Der skal lyde en stor tak til begge arbejdsgrupper for det enorme arbejde, som ligger bag de kliniske retningslinjer.

KLUMMEN: Energibehov hos patienter med traumatiske rygmarvs læsioner

Af Jens Rikardt Andersen

Patienter med læsioner af rygmarven og deraf følgende lammelser har altid udgjort et ernæringsproblem, da de har en udtalt tendens til at akkumulere fedt, hvis vi følger de sædvanlige regler for beregning af energibehov.

I en norsk undersøgelse randomiserede Slettahjell et al (Clin Nutr ESPEN 2026;73:103133. doi.org/10.1016/j.clnesp.2026.103133) 62 patienter med traumatiske rygmarvs læsioner til et individualiseret, diætiststyret program eller vanlig rutine i 1 år for at undersøge om man kunne reducere den uønskede fedtmasse. Der var ingen forskel på vægt, BMI, fedtfri masse eller biomarkører for glukose tolerance mellem de 2 grupper. Der var positive effekter på visceral fedtmængde og talje omfang. Det var jo et skuffende udfald, der giver incitament til at se nærmere på, hvad interventionsprogrammet egentlig bestod af. Der var ingen beregning af meromkostningerne for interventionsgruppen. Der var rådgivningssessioner hver måned og kortvarige kontakter ind imellem oftest hver anden uge. Den samme diætist fulgte patienten i hele forløbet, hvilestofskiftet blev målt ved indirekte kalorimetri, og der blev udarbejdet individuelle kostplaner. I forløbet blev kalorimetri gentaget og der var gentage BIA målinger inkluderet. I øvrigt ligner beskrivelsen af

rådgivningen helt hverdagen i Danmark.
Kontrolgruppen fik en enkelt gruppevejledning med udlevering af skriftligt rådgivningsmateriale. Dog kunne diætist tilkaldes ved specielle udfordringer.

Interventionsregimet var således yderst fornuftigt, men også meget dyrt i arbejdstimer. Når der ikke er en klar effekt af sådanne investeringer, må vi jo overveje, om vores ernæringsterapier er rigtige. Det er de nok ikke til disse lammede patienter. Jeg husker fra min tid på Rigshospitalet, at en ældre overlæge på den relevante afdeling altid reducerede de diætistordinerede energi-regimer til ca. det halve. Overlægen havde ingen særlig interesse eller uddannelse i ernæring, så hun handlede på grundlag af klinisk erfaring. Desuden beregner de fleste efter brandsårsreglerne, når energifordelingen i de lammede kropsdele skal beregnes. Det har formentlig intet med virkeligheden at gøre.

Vi har kun få studier af energiforbruget hos patienter med lammelser, og de er af ældre dato. Her er virkelig rum til forbedringer, og det betyder undersøgelser af nye ernæringsregimer efter nye principper. Det kunne være højprotein, lav-fedt diæter eller vegetariske diæter.

Vigtigt om ESPEN blokmedlemskab

Af Mia Bundgaard Klausen

Bliv ESPEN-blokmedlem via DSKE. Vil du holde dig opdateret på den nyeste internationale viden inden for klinisk ernæring? Som ESPEN-blokmedlem får du adgang til Clinical Nutrition, Clinical Nutrition ESPEN og ESPENs Life Long Learning-program samt rabat på ESPEN-kongressen og LLL-livekurser.Sådan bliver du medlem:
Medlemskabet tilbydes til en fordelagtig medlemspris. Du kan oprette et ESPEN-blokmedlemskab via DSKE. Send en mail til bestyrelse@dske.dk med dit navn, titel, adresse og fødselsdato.

VIGTIGT hvis du er ESPEN-blokmedlem gennem DSKE: Dit blokmedlemskab fornyes automatisk hvert år, og du vil efterfølgende modtage en faktura fra DSKE. Hvis du ønsker at opsige dit blokmedlemskab, skal du sende en mail til dske@dske.dk senest den 15. november.

Klar til Den Nationale Ernæringsuge?

Af Mette Holst

Vi håber, at mange af jer rundt omkring i landet vil være med til at sætte fokus på ernæring – uanset om I planlægger en temadag, undervisning, et arrangement for patienter og borgere, en faglig aktivitet eller noget helt andet.

Når I har planlagt en aktivitet, så del den gerne på DSKE's Facebookside. På den måde kan vi få et fælles overblik over, hvad der sker rundt omkring i landet, og samtidig give hinanden inspiration til aktiviteter og idéer.

👉 Læs mere om Den Nationale Ernæringsuge på DSKE's hjemmeside https://dske.dk/aktuelt/den-nationale-ernaeringsuge-loeber-af-stablen
og på facebooksiden (3) Ernæringsugen | Facebook

ONCA-Danmark har i år et initiativ målrettet politikere og offentlige ledere med fokus på, hvordan ernæring bør tænkes ind i den nye sundhedsreform.
Med nye strukturer, sundhedsråd og ændringer i opgave- og ansvarsfordelingen bliver det vigtigt at få tydeliggjort, hvordan ernæringsindsatser kan tænkes ind på tværs af sektorer – og hvem der har ansvaret for, at indsatsen bliver til virkelighed.

Endelig afholder Tine Louise Launholdt sit phd forsvar om ernæringsindsatser i hjemmeplejen, fredagen i ernæringsugen. Se mere under "Aktiviteter udenfor DSKE.

Så: Kom ud af busken, få planlagt jeres aktiviteter – og husk at dele dem på Facebook! Jo flere aktiviteter vi får synliggjort, jo bedre kan vi inspirere hinanden og vise, hvor meget der faktisk sker på ernæringsområdet.

Følg DSKE på Facebook

https://www.facebook.com/Dansk-Selskab-for-Klinisk-Ernæring-DSKE-825748844131759/

… og på LinkedIn:

https://www.linkedin.com/company/dske/

Kommende aktiviteter i DSKE

Tirsdag 17. november 2026 16.00-18.30: Rigshospitalet Auditorium 2 – Blegdamsvej 9, 2100 København, **afholdes initiativmøde om børn og blendet sondeernæring**.
Deltagelse er gratis, og tilmelding ikke er nødvendig. Program er vedhæftet mailen med nyhedsbrevet og ses også på www.dske.dk

1FDAY: 1. februar 2027 afholdes hybrid gå-hjem møde **"Parenteral ernæring til indlagte, ernæringstruede patienter: basics and pitfalls".** Man kan deltage fysisk i Ålborg, Århus og København eller online. Mere følger i nyhedsbrev og på www.dske.dk

DSKE årsmøde og generalforsamling
Sæt kryds i kalenderen: Årsmødet 2027 afholdes fredag 30.4.2027 i København. Mere følger sidst på året.

https://dske.dk/aktuelt/den-nationale-ernaeringsuge-loeber-af-stablen
(3) Ernæringsugen | Facebook

Kommende aktiviteter uden for DSKE

ESPEN Highlights
Aalborg 8. oktober 2026 kl. 15.15-19
Hospitalsbyen, Gistrup

Odense 19. oktober 2026 kl. 15.15-19
Coworking Plus, Kochsgade 31.D

København 22. oktober 2026 kl. 15.15-19
Rigshospitalet
Se mere på vedhæftede opslag

Fredag 6. November 2026 kl. 13-15 forsvarer **Tine Louise Launholdt sin phd med titlen: "Evidence based management of malnutrition risk among community-dwelling older adults - Development and feasibility test of a complex screening intervention".** Forsvaret er åbent for alle. Man skal ikke tilmelde sig forsvaret. Link til online deltagelse og tilmelding til den efterfølgende reception, findes i invitationen der følger med mailen med nyhedsbrevet. Det fysiske forsvar holdes på UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole, Campus Vejle i Vejle.

Hold øje med

ONCA: Optimal Nutritional Care for All (european-nutrition.org)

Del din viden og interesse med andre

Har du et kommende projekt, et undervisningsprogram eller en sjov ernæringsoplevelse du gerne vil dele i nyhedsbrevet, så skriv til: mette.holst@rn.dk

Deadline for indlæg til næste nyhedsbrev er:
Torsdag 10. december 2026

■